

Paulus' eerste zendingsreis

Handelingen 12:24 - 14:28

Het boek Handelingen kan worden verdeeld in twee hoofddelen:

- A. In de hoofdstukken 1 t/m 12 is Jeruzalem het centrum en uitgangspunt van het dienstwerk; en is Petrus, de apostel van de besnijdenis (de Joden), de hoofdpersoon.
- B. Zodra Paulus in beeld komt, verdwijnt Petrus bijna helemaal naar de achtergrond. In het tweede deel, de hoofdstukken 13 t/m 28, is Antiochië het middelpunt van het dienstwerk, en zien we de uitoefening van de dienst van de apostel Paulus, aan wie het evangelie aan de onbesnedenen (de heidenen) was toevertrouwd (Gal. 2:7).

Nadat Barnabas en Saulus hun dienst hadden volbracht, het bezorgen van de collecte voor Jeruzalem, keerden zij naar Antiochië terug, en zij namen ook Johannes Marcus, de neef van Barnabas, met zich mee (vs. 24-25).

De uitzending van Barnabas en Saulus

Handelingen 13:1-3. Vanaf hoofdstuk 13 wordt de schijnwerper op Paulus gericht. In hoofdstuk 11:25-30 was hij al voor zijn dienst onder de volken voorbereid. Dat Barnabas juist Saulus ging zoeken om hem naar Antiochië te brengen, was ongetwijfeld de leiding van de Heilige Geest (Hand. 11:25). Het was dezelfde Geest die aan de profeten en leraars in Antiochië duidelijk maakte, dat zij Barnabas en Saulus moesten afzonderen voor het werk waartoe Hij hen had geroepen (vs. 2). Waarschijnlijk gebruikte de Heilige Geest hiervoor een van de aanwezige profeten. Toen duidelijk was geworden dat Barnabas en Saulus uitgezonden moesten worden, vastten en baden zij, legden hun de handen op en lieten hen gaan (vs. 3).

Simeon, Lucius en Manaën legden Barnabas en Saulus de handen op. Dit betekent dat zij zich één maakten met hen en zich volledig achter het werk schaalden waartoe de Heilige Geest hen geroepen had. Dit ging gepaard met vasten en bidden. Bij de bekering van Saulus (Hand. 9) hebben we al gezien dat God aan mensen die vasten en bidden iets kan openbaren. Als er

belangrijke beslissingen genomen moeten worden, is het vanzelfsprekend dat we ervoor bidden, maar hoe staat het met het vasten?

Paulus' eerste zendingsreis

Handelingen 13:4 - 14:28. Het was ongeveer 46 n. Chr. dat Paulus begon aan zijn eerste zendingsreis. Voor hem betekende dit bijna twintig jaar onafgebroken reizen. In die jaren had hij het lichamelijk ongelofelijk zwaar, nog los van de emotionele en geestelijke belasting. Tijdens de eerste zendingsreis bezocht Paulus de volgende steden: Seleucië (13:4), Salamis en Pafos op Cyprus (13:4-12), Perge in Pamfylië (13:13), Antiochië in Pisidië (13:14-50), Ikonium (13:51-14:7), Lystra (14:8-20) en Derbe (14:20-21).

In vogelvlucht volgen we Paulus bij zijn bezoek aan deze steden:

Seleucië

Van Antiochië begaven zij zich naar Seleucië, een havenstad die ongeveer 25 kilometer ten westen van Antiochië lag, gelegen aan de monding van de Orentes (13:4). In Seleucië gingen zij aan boord van een schip dat naar het eiland Cyprus voer, het geboorteland van Barnabas (Hand. 4:26), een zeereis van ongeveer 100 km.

Salamis

Vanuit Seleucië kwamen zij aan in Salamis, de voornaamste haven aan de oostkust van Cyprus. Hier predikten zij het woord van God in de synagogen (13:5). Overal waar Paulus kwam, zocht hij eerst contact met de synagogen. Het was nodig dat eerst tot de Joden het woord van God werd gesproken (Hand. 13:46; vgl. Rom. 1:16).

Pafos

Toen zij nu het hele eiland waren doorgegaan, kwamen zij aan in Pafos (13:6). Hier vond een ontmoeting plaats met een tovenaars, genaamd Barjesus. Hij was een Jood, een valse profeet die in het gezelschap verkeerde van de proconsul van het eiland, Sergius Paulus, een verstandig man (vs. 7). Toen de proconsul

van Barnabas en Saulus hoorde, riep hij hen bij zich om het woord van God te horen. Barjezus droeg de titel Elymas, d.i. wijze of magiër. Deze spreekbuis van de satan weerstond hen en trachtte de proconsul van het geloof afkerig te maken (vs. 8).

Pafos was een occult broeinest. Op Cyprus waren er in de tijd van Paulus twee scholen, waar magie kon worden beoefend. Eén daarvan stond onder Joods toezicht. Cyprioten werden daar onderwezen in de kunst om met allerlei magische formules en bezweringen invloed uit te oefenen op de mensen. Waarschijnlijk nam Barjezus, gezien zijn titel Elymas, een vooraanstaande plaats in onder de magiërs. In het bijzijn van de proconsul vond de confrontatie plaats tussen het licht (Saulus) en de duisternis (Barjezus).

‘Saulus, ofwel Paulus, vervuld met de Heilige Geest. Zag hem strak aan en zei: O jij, vol van alle bedrag en alle schurkerij, zoon van de duivel, vijand van alle gerechtigheid, zul je niet ophouden de rechte wegen van de Heer te verdraaien?’ (vs. 9-10). Saulus noemde hem ‘zoon van de duivel’, misschien in contrast tot Barjezus (zoon van Jezus). Vervuld met de Heilige Geest maakte Saulus een eind aan de magie, de occulte macht die de proconsul van het geloof afkerig probeerde te maken. Barjezus werd met blindheid geslagen, zodat hij voor een tijd de zon niet kon zien, dat wil zeggen dat hij tijdelijk *geheel blind* zou zijn (vs. 11). Hij die zich tegen het ware licht had verzet, werd van het natuurlijke licht beroofd. Barjezus werd blind, en de proconsul werd ‘ziende’: *‘Toen kwam de proconsul, daar hij zag wat er was gebeurd, tot geloof, versted over de leer van de Heer’* (vs. 12). Het was niet zozeer het woord van God waardoor de proconsul getroffen werd, maar de wijze waarop het woord werd gepredikt. Paulus’ prediking was met *‘betoon van de Geest en van kracht’* (1 Kor. 2:4).

Elymas is een beeld van het Joodse volk, dat vanwege zijn verzet tegen de Geest van God ‘voor een tijd’ blind werd (vs. 11), hetgeen echter tot nut voor de volken was (J. Koechlin). In dit hoofdstuk vindt de naamswisseling plaats van de Joodse naam Saulus naar de Romeinse naam Paulus (vs. 9). Meteen na die naamswisseling werd Elymas voor een tijd met blindheid geslagen. Vanaf dat moment wordt er niet meer gesproken over Saulus, maar over Paulus. Zolang het Joodse volk ‘verblind’ is en de zoon (Christus) niet kan zien (vgl. Mal. 4:2), richt God Zich tot de volken. Hij doet dit niet door ‘Saulus’, maar door ‘Paulus.’

Perge

Vanaf Pafos ging de reis per schip verder naar Perge in Pamfylië, het huidige Turkije. Hier scheidde Johannes zich van hen af en keerde terug naar Jeruzalem (13:13). Er wordt niet verteld wat het motief was van Johannes Marcus om zijn reisgenoten in de steek te laten en naar Jeruzalem terug te keren. Waren het misschien de gevaren waarvoor hij terugdeinsde? Hoe het ook zij, het was voor Paulus aanleiding om hem later niet mee te nemen (Hand. 15:38). De Heer Jezus zegt: *‘Niemand die zijn hand aan de ploeg slaat en achterom kijkt, is*

geschikt voor het Koninkrijk van God’ (Luc. 9:62). Het werk van een zending is geen vakantietrip! Er zijn al heel wat jonge mensen enthousiast aan zendingswerk begonnen, en al vrij snel hebben ze er de brui aan gegeven; het was niet wat ze ervan gedacht hadden! Stort je daarom niet te snel in het avontuur. Zendingwerk heeft trouwens weinig met ‘avontuur’ te maken, het is een roeping! Je slaat de hand aan de ploeg, dat wil zeggen dat het vaak keihard werken is onder primitieve omstandigheden.

Antiochië in Pisidië

Van Perge ging de reis verder naar Antiochië in Pisidië (centraal Turkije) (Hand. 13:14-50). Paulus en die met hem waren gingen eerst weer naar de synagoge (vs. 14). Aanvankelijk was er niets aan de hand en werden zij hartelijk ontvangen. De oversten van de synagoge nodigden hen zelfs uit een woord van bemoediging voor het volk te spreken (vs. 15). Paulus greep deze kans onmiddellijk aan en stond op om hun de heilsboodschap te verkondigen. Op indrukwekkende wijze maakte hij vanuit het Oude Testament duidelijk dat de Heer Jezus de beloofde Messias was (vs. 16-41). De boodschap was goed gevallen, want toen zij naar buiten gingen, smeekten zij dat op de volgende sabbat deze woorden opnieuw tot hen zouden worden gesproken (vs. 42).

Toen de synagoge was uitgegaan, ontstond er een ware toeloop van Joden en proselitiëten die hongerig waren naar Gods Woord en meer wilden weten. Paulus en Barnabas vermaanden hen bij de genade van God te blijven (vs. 43). De volgende sabbat ging het echter mis. Bijna de hele stad was samengekomen om het woord van de Heer te horen (vs. 44). Deze massale opkomst veroorzaakte jaloezie bij de Joden, en zij begonnen Paulus lasterend tegen te spreken (vs. 45). Toen Paulus zei dat zij zich tot de volken zouden wenden, die wél verblijd waren over het woord des Heren en het aanbod van het eeuwige leven, stookten de Joden de aanzienlijke godsdienstige vrouwen en de voornaamsten van de stad op, en verwekten een vervolging tegen hen (vs. 46-50). Noodgedwongen moesten Paulus en Barnabas vertrekken, maar eerst schudden zij het stof van hun voeten af tegen hen (vs. 51). Het stof van de voeten schudden was een typisch Joods gebruik, dat de Joden bij het verlaten van een heidense landstreek in acht namen. Hier werd het tegen de Joden zelf gebruikt, die het evangelie hadden afgewezen. Zij werden op die manier gelijkgesteld met de onreine heidenen (vgl. Luc. 9:5; 10:11).

Ikonium

Verdreven uit Antiochië kwamen zij aan in Ikonium (13:51-14:7). Net als in Antiochië gingen zij eerst naar de synagoge om het woord van Gods genade te prediken. Een grote menigte, zowel van Joden als van Grieken, kwam tot geloof; en opnieuw wekte dit de jaloezie op van de Joden die hun geen gehoor gaven. Zij hitsten de heidenen op, zodat die bitter gestemd werden tegen de broeders (vs. 2). Met vrijmoedigheid gingen Paulus en Barnabas echter door met de

verkondiging van het woord van Gods genade. De boodschap werd door de Heer bevestigd door tekenen en wonderen die door hun handen gebeurden. Maar er was verdeeldheid ontstaan in de stad; sommigen waren voor de Joden en anderen voor de apostelen. De heidenen en de Joden met hun oversten spanden samen, en waren van plan hen te mishandelen en te stenigen. Toen zij dat gewaar werden, vluchtten zij naar de steden van Lykaonië, Lystra en Derbe en omgeving, en verkondigden daar een tijd lang het evangelie (vs. 6-7).

Lystra

In Lystra genas Paulus een man die vanaf zijn geboorte verlamd was geweest aan zijn voeten. Dit wonder bracht de hele stad in rep en roer; men dacht dat de goden tot hen waren neergedaald in mensengedaante! Barnabas zagen zij aan voor Zeus; en Paulus voor Hermes, omdat hij degene was die het woord voerde (14:8-12). Door de priester van Zeus werd ter ere van hen een offerceremonie op gang gebracht. Toen Paulus en Barnabas daarvan hoorden, scheurden zij hun mantels. Goden? Nee, net als zij waren zij gewone mensen van vlees en bloed! Ze moesten ophouden met dit gedoe en zich bekeren tot de levende God, de Schepper van de hemel en de aarde, de zee en al wat erin is (vs. 13-18). Toen kwamen er Joden van Antiochië en Ikonium, die hun waren nagereisd. Zij praatten op de menigte in om hen te stenigen, en de stemming sloeg meteen om. Paulus werd beetgepakt en de stad uitgesleept, waar hij gestenigd werd. In de veronderstelling dat hij dood was, liet men hem liggen. Toen de discipelen hem omringd hadden, stond hij echter op en ging opnieuw de stad binnen. De volgende dag vertrok hij met Barnabas naar Derbe (vs. 19-20).

Derbe

Derbe lag tussen Ikonium en Tarsis. Van het verblijf in Derbe wordt ons niet zoveel meegedeeld, behalve dat zij daar het evangelie verkondigden en veel discipelen maakten (14:20b-21). Het lijkt erop dat zij in Derbe geen noemenswaardige tegenstand hebben ontmoet. In 2 Timoteüs 3:11 wordt immers gesproken over vervolgingen, welke Paulus in Antiochië, Ikonium en Lystra overkwamen; maar Derbe wordt niet genoemd.

Terug naar Antiochië (Syrië)

Na hun verblijf in Derbe keerden zij in omgekeerde richting terug naar Lystra, Ikonium en Antiochië in Pisidië om de discipelen te versterken en hen te vermanen in het geloof te blijven. Ook kozen zij in elke gemeente oudsten, die over de kudde moesten waken (vgl. Hand. 20:28). Nadat zij hen onder bidden en vasten aan de Heer hadden opgedragen, reisden zij verder. En na Pisidië doorreisde te hebben, kwamen zij in Pamfylië. Nadat zij in Perge het woord hadden gesproken, trokken zij naar Attalia (het huidige Atalya) en per schip voeren zij af naar Antiochië, waar zij aan de genade van God waren opgedragen voor het werk dat zij hadden volbracht (14:21-26). Zo'n vijf jaar lang waren zij onderweg geweest, om met gevaar voor eigen leven het evangelie te verkondigen. Bij hun terugkomst

in Antiochië werd de gemeente samengeroepen om alles te horen wat God met hen had gedaan, en dat Hij ook voor de volken een deur van geloof had geopend. En zij verbleven daar geruime tijd bij de discipelen (vs. 27-28).

De eerste zendingsreis van Paulus

Om over na te denken

‘Dat wij door vele verdrukkingen het Koninkrijk van God moeten binnengaan’ (Hand. 14:22).

Het valt voor ons westerlingen nog wel mee met die ‘vele verdrukkingen’. Hooguit worden we een keer uitgelachen, of men ziet ons niet voor vol aan. Er zijn echter gelovigen in vele werelddelen, die in de volle zin van het woord door vele verdrukkingen het Koninkrijk van God moeten binnengaan. Zij lopen werkelijk de kans gedood te worden, als zij openlijk voor het geloof in de Heer Jezus uitkomen.

En al die ‘Koninkrijk nu’¹ predikers dan? Ik moet u eerlijk zeggen dat ik weinig respect heb voor al die bedienaars die de mond vol hebben van Gods Koninkrijk, maar zichzelf laten vereren als er eens iemand uit een rolstoel stapt. Tegen hen zou ik willen zeggen: pak je plunjezak en volg Paulus na. Vertrek naar duistere oorden en ga de confrontatie aan met een ‘zoon van de duivel’ (Hand. 13:10). Laat zien dat Gods Geest sterker is dan de duivel en zijn trawanten. Roep de mensen in een of andere zaal niet op naar jou toe te komen, maar ga de straat op! De Heer Jezus zond Zijn discipelen uit om *het Koninkrijk van God te prediken: ‘Zij nu vertrokken en trokken de dorpen door, terwijl zij overal het evangelie verkondigden en gezangen verrichtten’* (Luc. 9:1-6).

Alleen ‘bedienaars’ die in de voetsporen van Paulus treden, kunnen echt respect oogsten. Al die andere

koninkrijkspredikers, met hun pseudo-wonderen,
maken weinig of geen indruk!

*‘Denk aan de gevangenen alsof u medegevangenen
was; aan hen die mishandeld worden alsof u ook
zelf in het lichaam mishandeld was’
(Hebr. 13:3).*

ⁱ De leer van ‘Gods Koninkrijk nu’ is gebaseerd op de gedachte dat wij als gelovigen het Koninkrijk zelf gestalte moeten geven op aarde. Niet door onze houding en ons gedrag, het gaat om een geestelijke strijd. Wij moeten de aarde overwinnen op de duistere krachten en machten die de satan heeft ingezet om de aarde te onderwerpen. Kingdom Now verwacht een grote opwekking en gelooft niet in de opname van de gemeente, maar gaat ervan uit dat het op deze aarde steeds beter wordt – het Koninkrijk zal immers overwinnen!

Oude Sporen 2011

